

"Ik zou wel eens een kongres van kaderleden willen".

'Mijn laatste baas zei het me kortgeleden nog... als je nu nog zou werken Haarmans, zou je zevenhonderd gulden aan méér loon hebben.' Ries Haarmans, na de LTS als fijn-bankwerker begonnen, het laatst werkzaam als elektronikus bij een Amerikaanse computerfirma, actief vakbondsman - nog steeds - lid van de bondsraad van de Industriebond, kan fluiten naar die zevenhonderd piek. Hij zit sinds 1978 in de WAO. Afgekeurd. Z'n vrouw Wil werkt erbij, heft zodoende het gat een beetje op. Ze is 'interieur-verzorgster'. Ries Haarmans: 'Da's een mooi woord voor werkster, want tegenwoordig wordt alles mooier verpakt dan het is.'

Aktief sinds z'n achttiende in de vakbond, nu laaiend van verontwaardiging omdat de zaken waar het om gaat, blijven liggen. 'Als je bijvoorbeeld ziet waarmee de uitkeringsgerechtigden worden opgezadeld door dit kabinet Lubbers, dan schrik je. Je blijft maar achteruit gaan...'

Het gezin Haarmans woont al jaren in de Utrechtse wijk Zuilen. De buurt waar van oudsher de arbeiders van Werkspoor, van de Demka huisden. Met straatnamen die herinneren aan een strijdbaar verleden van arbeidersorganisaties: Jan van Zutphenlaan, Wibautweg, Jan Ligthartstraat. Of er ooit nog eens een Kok-laantje komt? Of, in de toekomst kijkend, een Pont-straat? Ongevraagd laat Ries weten dat daar, wat hem betreft, helemaal geen reden voor zal zijn.

'Heb je gelezen hoe Pont denkt over de uitkeringsgerechtigden?' Haarmans maakt een brede armzwaai: 'Pffft... weg zijn ze, weggeblazen worden we. En zou zo'n man nou echt voorzitter van de FNV moeten worden? Nou, dat vind ik echt te gek, hoor.'

De leden hebben geen inbreng

Z'n kritiek op de structuur van de FNV, de bondsbesturen. 'Ach, de leden hebben totaal geen inbreng. De structuur moet op de helling. De autonomie van de bonden binnen de FNV moet verdwijnen. Eén grote organisatie voor alle werknemers, die moet er komen' vindt Ries. Hij gaat voor de eerste keer naar een FNV-kongres. 'Ik zeg het op alle nivo's, ik ga om te luisteren. Want dit kongres zal hetzelfde beeld geven, de besturen praten en de kaderleden mogen luisteren.' Om dan fel uit te vallen: 'Maar er moet toch verandering komen, want anders zie ik de vakbeweging naar de sodemieter gaan. Weet je waarom de leden weglopen? Omdat de ene hoofdbestuurder na de andere mooie verhalen vertelt waar niks van terecht komt. Kaderleden zouden een eigen kongres moeten organiseren.'

Ries maakt zich geen illusies over de toekomst. Er zullen felle aanvallen komen van de ondernemers, van de regering. Op uitkeringsgerechtigden, op werkenden. 'Als de vakbeweging deze structuur houdt kan er geen afdoende verweer gegeven worden... dan loopt de vakbond ook leeg, want de mensen worden teleurgesteld.' Hij laat er vragend

op volgen: 'Zal de vakbond aksepteren dat straks een derde van de bevolking op een minimum zit, op bijstandsnivo? Net genoeg om brood te kopen? Aksepteren we dan ook dat er geknokt moet worden voor het beleg? En wie gaat dan die strijd organiseren?'

Lager kunnen de minima niet

'We zitten nu in de periode dat de grote bulk werklozen gaat afvloeien, naar de bijstand. Het gaat om zo'n 650.000 mensen die dan op het absolute bestaansminimum komen. Lager kan je niet. Je kan er vergif op innemen dat er een eind komt aan het inkassingsvermogen van die mensen. Die honderdduizenden zullen in opstand komen, daarvan ben ik heilig overtuigd. Dan moet er gezamenlijk gevochten worden. Dan moet het niet gaan zoals met de ambtenarenstaking dat er in sommige bonden geklaagd werd over het niet ophalen van een zakkie huisvuil. Ik ben er voor duizend procent zeker van dat als de nederlandse samenleving toen als één blok achter die stakingen had gestaan, het kabinet Lubbers nu zich niet had durven opstellen zoals ze dat doet. In januari van dit jaar zei Lubbers er komen geen extra bezuinigingen, die 9,7 miljard is genoeg. En wat zegt ie nu? Er moeten waarschijnlijk extra bezuinigingen doorgevoerd worden want het financieringstekort gaat niet snel genoeg omlaag. Waar moet het vandaan komen? Van de uitkeringsgerechtigden, van de ambtenaren? En als dan Van Aardenne uit de school klappt en aankondigt dat de hoge ambtenaren een salarisverhoging krijgen wordt-ie teruggefloten.

Dat had natuurlijk geheim moeten blijven. Maar er wordt wel bijgezegd dat er uitzonderingen zullen worden toegepast. De ambtenaren, de WAO-ers, de werklozen maar inleveren, en de hoge salarissen krijgen er percentjes bij.'

THEMA - FNV KONGRES "ARBEID EN SOLIDARITEIT"

Titel dekt de lading niet

De nota 'Arbeid en Solidariteit', die voor het FNV-kongres is uitgekomen, heeft weliswaar een mooie titel maar de lading wordt er niet mee gedekt. Immers: 'de veranderingsprocessen van de jaren tachtig en negentig zullen zich voor een belangrijk deel in de ondernemingen afspelen.' Ries Haarmans: 'Natuurlijk, de industrie is de motor van de samenleving. Maar als in de industrie de werkgelegenheid afneemt, neemt het aantal uitkeringsgerechtigden toe. Daarom is het van belang dat werkenden het opnemen voor de uitgestoten. Voor het werk is het van belang dat de uitkeringsgerechtigde zijn of haar koopkracht houdt. Als de niet werkende z'n flesje bier of limonade niet meer kan kopen, worden er vervolgens bij Albert Heijn honderd mensen uitgefikked. Daarom is solidariteit geen loos woord.

De bedrijven maken winst, wie hebben daarvoor gezorgd? De arbeiders toch? Maar wie gaat er nu met die winst strijken? Dat zijn toch de kapitaalverschaffers? Nee, die winst moet ten goede komen aan de arbeidersklasse in z'n totaliteit. Zo goed als uitkeringsgerechtigden een gevoel van machteloosheid hebben, zo hebben de werkenden het ook. Er moet gevochten worden, dan kunnen we een macht vormen. Als je toch een beetje politiek benul hebt, kun je nu al voorspellen hoe het er over twee jaar zal uitzien. Allemaal voorspelbaar en alleen al om die reden zou je met je leden bij elkaar moeten gaan zitten om een beleid te maken, maar dan wel een strijdbaar beleid gericht op echte solidariteit.'

H.Z.

